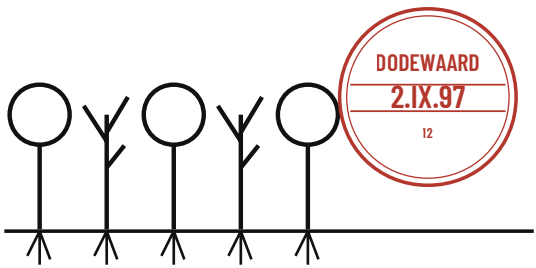
WARIES MISDAADREEKS · Nº 099

Gekapte Wortels in Neder-Betuwe

De zaak van de vergiftigde laanbomen

Een zaak in brieven en kaarten
Opheusden · Dodewaard · Kesteren, 1997

UITGEVERIJ WARIES

Inhoud

Aan de tweede lezer 4
Wie is wie 6

Deel I · Wortels 8

Deel II · Het pomphuisje 22

Deel III · Over de oceaan 44

Deel IV · Gekapt 58

Het oordeel 71
Aan de lezer: de vragen 72
Werkbladen 73
Antwoordformulier 77
Hints 80
Verzegeld: de reconstructie 83
Nawoord 89

Speelduur: twee tot vier uur. Het slotdeel bevat werkbladen, een antwoordformulier, hints op hun kop en een verzegelde oplossing. Lees de stukken in volgorde en sla niets over: ook een envelop of een ansichtkaart is een stuk.

BETUWSE ONDERLINGE VERZEKERINGEN
Afdeling Agrarische Schade · Postbus 2117 · Tiel · telefoon en fax op aanvraag

Datum	maandag 1 december 1997
Betreft	Polis BO-77.3104, Kwekerij Roelofsen & Zn., Opheusden, schade aan 2.400 lindes
Behandeld door	J. Verkerk, schade-expert

Geachte lezer,

U krijgt deze bundel omdat ik een tweede oordeel nodig heb, en omdat ik het mijne niet meer vertrouw.

Op woensdag 10 september 1997 meldde Kwekerij Roelofsen & Zn. uit Opheusden schade aan haar perceel aan de Spoorkampweg. Op dat perceel stonden 2.400 jonge lindes, verkocht aan een Canadese afnemer en bestemd voor een laan in Ontario. Vrijwel alle lindes zijn in de eerste septemberweek afgestorven. Het laboratorium heeft vastgesteld dat er een bodemherbicide in het druppelwater zat. De familie Roelofsen spreekt van sabotage door derden en heeft aanspraak gemaakt op de dekking “kwaadwillige beschadiging door derden”. Het gevraagde bedrag is *ƒ* 204.000.

Als er inderdaad een buitenstaander achter zit, keren wij uit. Als dat niet zo is, keren wij niet uit, en dan heeft iemand bovendien geprobeerd ons, de Canadese afnemer en een buurman te misleiden.

In de afgelopen drie maanden heb ik alles verzameld wat de betrokkenen mij wilden geven: brieven, kaarten, enveloppen, faxen, een weekstaat, een contract, een laboratoriumrapport en mijn eigen verslagen. Een deel kwam pas laat, sommige stukken werden mij met tegenzin overhandigd. Ik heb alles op datum gelegd, ook de stukken die pas later bij mij kwamen, en ik heb niets weggelaten wat ertoe doet. Waar ik iets toevoeg, staat het klein en schuin onder het stuk, en het gaat dan alleen over de herkomst of over wat er aan papier en envelop te zien is. Mijn mening houd ik voor me tot het eind.

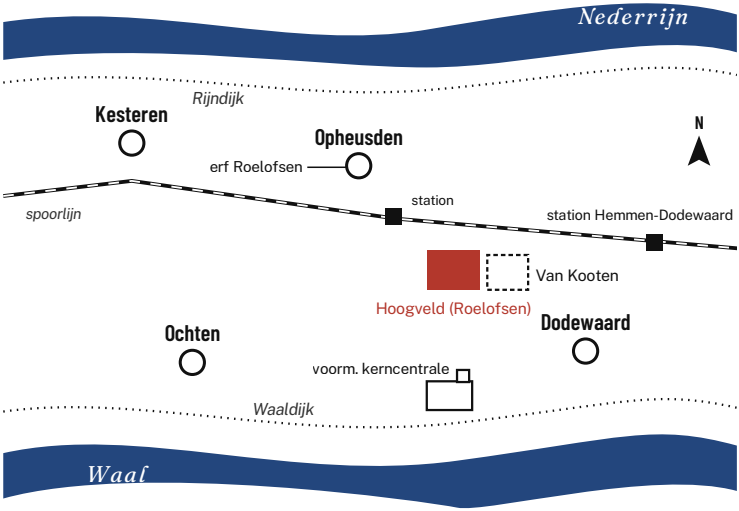
Bij de stukken zit bijna alles wat de betrokkenen elkaar schreven. Het zijn mensen die elkaar al veertig jaar kennen, die samen op school zaten, die naast elkaar ploegen en die elkaar op zondag groeten. Lees ze daarom niet alleen als verklaringen, maar als brieven: met wat erin staat en wat er niet in staat.

Wie is wie

Gerrit Roelofsen	64, kweker, eigenaar Kwekerij Roelofsen & Zn., Opheusden
Aaltje Roelofsen	61, zijn vrouw
Marieke Roelofsen	33, hun dochter; administratie, verkoop, de post
Henk Roelofsen	29, hun zoon; sinds september 1996 inkoper bij Northgate Nurseries, Guelph (Canada)
Teun Bouwman	52, bedrijfsleider bij Roelofsen sinds 1973; woont in Kesteren
Wim van Kooten	63, kweker, Boomkwekerij Van Kooten, Opheusden; buurman van het Hoogveld
Dirk van Kooten	31, zijn zoon, leidt het bedrijf
Jolanda van Kooten	33, vrouw van Dirk; zat met Marieke in de klas
Ad Lammers	56, Dodewaard; tot maart 1997 technicus bij de kerncentrale, daarnaast loonwerker
Joke Verkerk	schade-expert, Betuwse Onderlinge Verzekeringen, Tiel
P. Hale	Purchasing Director, Northgate Nurseries, Guelph
H. Brockhaus	Baumschule Brockhaus, Kleve (Duitsland); leverde in 1994 het lindemateriaal

PLAATSEN

Het perceel waar de lindes stonden ligt aan de Spoorkampweg, ten zuiden van de spoorlijn, ruim een kilometer van het erf van de Roelofsens. De familie noemt het "het Hoogveld"; in de buurt heet het "de Spoorkamp". Dodewaard ligt aan de Waal, Kesteren aan de Nederrijn. Opheusden ligt ertussen.

Neder-Betuwe in 1997, schematisch. Getekend voor deze bundel.

HOE DEZE BUNDEL WERKT

Elk stuk heeft een nummer, een soort en een datum. De stukken staan op de datum waarop ze geschreven, gestempeld of opgemaakt zijn, ook als ze pas later bij mij kwamen. Van een ansichtkaart ziet u de voorkant en de achterkant, van een anonieme brief eerst de envelop. Kleine schuine regels onder een stuk zijn van mij: ze gaan over herkomst, papier en bezorging, nooit over wat ik ervan denk. Handschriften zijn overgenomen zoals ze zijn, met de spelling en de eigenaardigheden van de schrijver. Bedragen zijn in guldens (*f*), tijden in Nederlandse tijd tenzij anders vermeld; Ontario loopt zes uur achter.

DEEL I

Wortels

Een order voor Canada

MAART 1995 – AUGUSTUS 1997

Hij zal zijn als een boom, geplant aan waterstromen,
die zijn vrucht geeft op zijn tijd.
Psalm 1

STUK 1 BRIEF

Henk Roelofsen aan zijn vader

Kleve, dinsdag 14 maart 1995

Door Gerrit Roelofsen in september aan mij gegeven, met de tekening die erbij hoorde.

Kleve, dinsdag 14 maart 1995

Pa,

Hierbij de tekening waar ik het zondag over had, toen jij zei dat ik "met mijn Duitse fratsen" het Hoogveld niet moest verpesten. Ik verpest niks. Bij Brockhaus staan zo al twaalf hectare, en hun lindes groeien er een jaar sneller door. Het idee is simpel, ook voor jou.

In het pomphuisje komen twee bakken. De grote, duizend liter, komt links als je binnenkomt: dat is bak L, en die gaat via groep L naar de lindes, de hele westkant. De kleine, zeshonderd liter, komt rechts: bak R, groep R, de platanen aan de oostkant. In elke bak doe je de voeding, de pomp mengt het met slootwater en duwt het door de druppelslangen. Lindes en platanen willen niet hetzelfde, daarom twee bakken en twee groepen.

De klok regelt het. Op AUTO geeft hij elke groep zijn vaste beurt. Op HAND loopt de pomp voor die groep gewoon door tot je hem terugzet of tot de bak leeg is. Dus: na het spoelen altijd terug op AUTO. Ik schrijf het er met verf naast, want ik ken jullie.

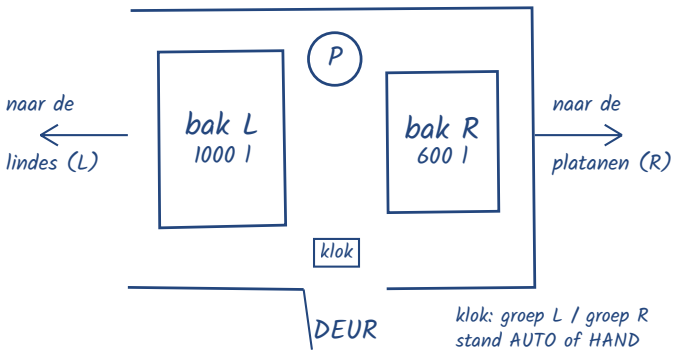
Links is L is lindes. Dat kan zelfs Teun onthouden (grapje, niet tegen hem zeggen, hij hoort het van jou en dan krijg ik het weer).

De Pallida's van vorig voorjaar, die partij uit de moertuin van Brockhaus, staan er volgens Marieke goed bij. Brockhaus zelf vroeg er vanmorgen nog naar. Hij is trots op die moerbomen,

hij zegt dat er in heel Noordrijn-Westfalen geen rechtere staan. Over drie, vier jaar zijn ze op maat, en dan wil ik dat ze de mooiste van Opheusden zijn. Niet de mooiste "na Van Kooten". De mooiste.

Over Pasen ben ik thuis. Dan graven we de leidingen in, als jij de kraan regelt. Teun mag de sleuven trekken, die kan dat beter dan wij allebei.

Groet aan moeder en Marieke,
Henk

Bijlage bij de brief: de tekening van Henk, in blauwe balpen (verkleind).

STUK 3 BRIEF

Henk aan Marieke

Guelph, vrijdag 20 juni 1997

Guelph, vrijdag 20 juni '97

Zus,

Hij is binnen. Het is rond. Patricia heeft vanmiddag "go" gezegd, en de stad Ashcombe heeft het budget goedgekeurd: 2.400 lindes Pallida, maat 10-12, voor de nieuwe laan langs het meer, plus 1.600 platanen voor het bedrijventerrein. Rooien vanaf 10 november, container vanuit Rotterdam op 1 december. Ik heb hier drie weken lang gedaan alsof ik er niet van wakker lag.

Van Kooten zat er ook in, dat mag je weten. Met een lagere prijs. Patricia twijfelde. Toen heb ik gezegd dat onze lindes van Brockhaus-moerbomen komen, dat ik ze zelf heb zien opgroeien en dat ik er mijn hand voor in het vuur steek. Dus nu ligt mijn hand in het vuur. Hou hem een beetje koel, wil je?

Het contract gaat maandag de deur uit. Jij doet toch de post en de papieren, dus het komt bij jou binnen. Lees het, leg het pa voor, laat hem tekenen waar het moet en stuur het terug. Laat hem er alsjeblieft niet zelf aan "verbeteren". Het Engels is gewoon Engels, maar er staan een paar artikelen in die je goed moet lezen, vooral over de garantie en over overmacht. Canadezen houden van garanties.

Hoe is het thuis? Moeder schrijft dat pa's knie weer opspeelt en dat hij doet alsof er niets aan de hand is. Dat is dan niks nieuws. En Teun? Groet hem van me. Ik weet dat hij niet van "die Canadese fratsen" houdt, maar zonder hem stond er op het Hoogveld helemaal niks.

Van Kooten zal wel zuur zijn. Laat ze. Zo gaat handel.

damages. (Vijf jaar garantie op soortechtheid; afwijkende bomen vervangen op kosten van de verkoper, inclusief rooien en herplanten, plus eventuele verdere schade.)

Art. 9. Penalty and force majeure. Failure to deliver shall make the Seller liable to a penalty of fifteen percent (15%) of the price of the goods not delivered, unless the failure is caused by force majeure, including malicious damage by third parties as confirmed by the Seller's insurer or by the police. (Boete 15% bij niet-leveren, behalve bij overmacht, waaronder kwaadwillige schade door derden, bevestigd door de verzekeraar of de politie.)

Signed: P. Hale, Purchasing Director, for the Buyer. G. Roelofsen, for the Seller. Prepared by: H. Roelofsen, buyer, Northgate Nurseries.

STUK 5 BRIEF

Aaltje Roelofsen aan Henk

Opheusden, zondag 6 juli 1997

Opheusden, zondagavond 6 juli

Lieve Henk,

Wat waren we blij met je telefoontje. Vader zei niks, maar hij heeft de hele avond met een krant gezeten die hij niet las, en dat zegt genoeg. Hij is trots op je, jongen, ook al zegt hij het in zijn hele leven niet.

Hier gaat alles zijn gangetje. Het is warm, de sloten staan laag, en de buurman heeft zijn hooi er net op tijd in gekregen. Vader loopt slecht met die knie, maar naar de dokter wil hij niet "zolang de lindes er nog staan". Ik zeg: de lindes lopen niet weg, jij wel, maar dat helpt niet.